

Interregnum Betekenningsverordening

Nederland is te laat met de Uitvoeringswet bij de Europese Betekenningsverordening, die op 31 mei 2001 in werking trad.¹ Dient nu deze verordening in acht te worden genomen of de nationale wetgeving van art. 4 sub 8° Rv? Een tijdelijke oplossing biedt deurwaarder mr. J.M. Wisseborn te Harderwijk. Hij doet suggesties voor een concept-exploot van dagvaarding en een concept-exploot van betekening van een titel, met bevel tot betaling, die kunnen worden gebruikt totdat de Nederlandse Uitvoeringswet in werking treedt.

Willem Heemskerk
redactielid Advocatenblad

Op 31 mei 2001 is Verordening (EG) Nr. 1348/2000 van de Raad van 29 mei 2000 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken in werking getreden, hierna: de Betekenningsverordening. Deze verordening is van toepassing in (burgerlijke en in handels)zaken waarin een gerechtelijk of buitengerechtelijk stuk van een lidstaat naar een andere lidstaat moet worden verzonden ter betekening of kennisgeving aldaar, mits het adres van degene voor wie het stuk is bestemd, bekend is.

Art. 20 lid 1 van de Betekenningsverordening bepaalt dat zij voor het gebied dat tot haar werkingssfeer behoort voorrang heeft op de tussen lidstaten gesloten verdragen, waaronder het Haags betekenningsverdrag van 1965. Anders gezegd: vanaf 31 mei 2001 geldt het Haags betekenningsverdrag tussen de lidstaten niet meer.

Belangrijk verschil tussen het Haags betekenningsverdrag en de Betekenningsverordening is dat onder vigore van het eerste betekening was voltooid wanneer deze op de voet van art. 4 sub 8° Rv ten parkette van de officier van justitie (die voor doorzending zorgdroeg) had plaatsgevonden, terwijl krachtens de Betekenningsverordening betekening eerst in het buitenland, door de zogeheten ontvangende instantie(s), plaatsvindt. Dit kan grote gevolgen hebben als betekening (bijvoorbeeld in geval van hoger beroep, cassatieberoep of beslag) binnen een bepaalde termijn moet plaatsvinden, ware het niet dat art. 9 lid 2 van de Betekenningsverordening bepaalt dat de datum die dan in aanmer-

king moet worden genomen wordt bepaald door het recht van de lidstaat van de verzendende instantie.

Probleem is dat Nederland niet tijdig vóór 31 mei 2001 en ook nu nog niet gereed is gekomen met een Uitvoeringswet. Eerst op 22 mei 2001 is een wetsvoorstel² ingediend,³ waarin voor Nederland de gerechtsdeurwaarders worden aangewezen als verzendende en ontvangende instanties en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders⁴ als centrale instantie. Verder wordt een nieuw art. 4a Rv voorgesteld, waarin in lid 2 is geregeld op welke wijze de deurwaarder – die als verzendende instantie immers zelf in Nederland niet meer betekent – de dagvaarding of een ander exploot naar de ontvangende instantie in het buitenland dient te verzenden. Lid 3 bepaalt (onder meer) dat wanneer de betekening binnen een bepaalde termijn moet worden verricht, ten aanzien van de eiser⁵ de datum van verzending in aanmerking wordt genomen als de datum van betekening; daarmee wordt derhalve een invulling gegeven aan het zojuist genoemde art. 9 lid 2 van de Betekenningsverordening.

Dat Nederland – kort gezegd – niet op tijd klaar is, vormt in zoverre een probleem dat bij de betekening van dagvaardingen of andere exploiten sedert 31 mei 2001 de – rechtstreeks werkende – Betekenningsverordening in acht moet worden genomen, terwijl volgens de (huidige) nationale wetgeving ook de weg van art. 4 sub 8° Rv moet worden gevolgd, zolang het zojuist besproken ontwerp art. 4a Rv nog niet in werking is getreden.⁶

Voorbeeld-exploten

Deurwaarder mr. J.M. Wisseborn te Harderwijk heeft (tekst)suggesties voorgesteld voor enerzijds een concept-exploot van dagvaarding en anderzijds een concept-exploot van betekening van een titel, met bevel tot betaling, zoals die zouden kunnen worden gebruikt totdat de Nederlandse Uitvoeringswet in werking is getreden. Beide suggesties worden integraal afgedrukt op de volgende pagina's.

Mr. Wisseborn hecht eraan te benadrukken dat het gebruik van de modellen geheel op eigen risico plaatsvindt, er geen rechten aan kunnen worden ontleend en hij geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid ter zake aanvaardt. Datzelfde geldt voor mijzelf en (de redactie van) het *Advocatenblad*.

Verder kan ik belangstellenden verwijzen naar www.kbvg.nl (de internetsite van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders), waarop inmiddels onder meer de lijsten met adressen van de centrale instanties in de verschillende lidsta-

Meer onzekerheden

Overigens betreft het hier zeker niet de enige onzekerheid waartoe het interregnum leidt. In dat verband kan nog worden genoemd dat de Uitvoeringswet (nog) niet voorziet in terugwerkende kracht, wat betreft betekeningsverordeningen die vanaf 31 mei 2001 tot inwerkingtreding van die wet plaatsvinden, zodat het voorgestelde art. 4a lid 3 Rv voor die betekeningsverordeningen zijn sauerende werking lijkt te missen; verdedigbaar is daarentegen⁷ dat zolang nog kan worden uitgegaan van (het moment van) de betekening die bij de genoemde dubbele benadering ex art. 4 sub 8° Rv (ook) plaatsvindt.

In het interregnum is ook onzeker of de verzet-, appel- respectievelijk cassatiedagvaarding bij een buitenlandse geopposeerde, geïntimeerde respectievelijk verweerder in cassatie nog wel op de voet van art. 83 lid 1, 343 lid 1 respectievelijk 407 lid 5 Rv kan worden uitgebracht. Het voorgestelde art. 4a Rv voorziet in de verplichting om bij betekening langs die weg tevens een afschrift of vertaling van de dagvaarding aan de ontvangende instantie in het buitenland

Omdat Nederland niet op tijd klaar is moet nu de Betekeningsverordening in acht worden genomen en tegelijk ook de weg van art. 4 sub 8° Rv worden gevolgd

ten zijn geplaatst. Helaas zijn er nog steeds geen officiële EU-publicaties met betrekking tot de ontvangende instanties in de lidstaten, wellicht omdat geen van de landen met uitvoeringswetgeving klaar is. De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders adviseert – eveneens zonder verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid te willen aanvaarden – tot die tijd in voorkomend geval bij de centrale instantie van het betreffende land navraag te doen wie voor het betrokken adres de ontvangende instantie is. Leidt dat niet (tijdig) tot een (bevredigend) antwoord, dan kunnen de stukken ter betekening wellicht het beste aan de centrale instantie van de ontvangende lidstaat worden toegestuurd.

te verzenden, ter betekening aan degene voor wie de dagvaarding is bestemd; op dit moment geldt die verplichting echter niet. Naar mijn mening is verdedigbaar dat – net als onder het Haags Betekeningsverdrag⁸ – in eerste instantie volstaan kan worden met 'nationale' uitbrenging en dat bij niet-verschijnen van de (buitenlandse) wederpartij de rechter alsnog de gelegenheid dient te bieden deze langs de in de Betekeningsverordening voorgeschreven weg tegen een nieuwe datum op te roepen, zonder dat het oorspronkelijke exploot zijn effect verliest. n

Noten

- 1 *PbEGL* 160/37; zie voor een uitvoerige bespreking M. Freudenthal, *Advocatenblad* 2001-8, p. 291-298.
- 2 27 748, te raadplegen via www.overheid.nl.
- 3 De late indiening van het wetsvoorstel wordt in de op 27 juli 2001 ingekomen Nota naar aanleiding van het Eindverslag (TK 2000-2001, 27 748, nr. 5, p. 2) verklaard door enerzijds de tijd die wetsvoorstel 26 855 betreffende modernisering van het burgerlijk procesrecht heeft genomen en anderzijds de materie van de Betekeningsverordening, die taaier is gebleken dan het zich aanvankelijk liet aanzien.
- 4 Die met de inwerkingtreding van de Gerechtsdeurwaarderswet op 15 juli 2001 van rechtswege (onder algemene titel) de Koninklijke Vereniging van Gerechtsdeurwaarders heeft opgevolgd.
- 5 Mijns inziens dekt het woord 'eiser' hier overigens niet de lading, nu onder die lading ook de appellant, de eiser tot cassatie, de opposant, de beslaglegger, etc. dienen te vallen.
- 6 Ook de wetgever gaat in de Memorie van Toelichting van deze voorlopig 'dubbele' benadering uit, zie TK 2000-2001, 27 748, nr. 3, p. 7. Zie ook de Circulaire van de Minister van Justitie van 6 april 2001, *Stert* 70, p. 25-26. Voor een nog uitvoeriger 'instructie' zie de Nota naar aanleiding van het Eindverslag, TK 2000-2001, 27 748, nr. 5, p. 3.
- 7 Zie ook de Nota naar aanleiding van het Eindverslag, TK 2000-2001, 27 748, nr. 5, p. 2.
- 8 Zie in dit verband HR 27 juni 1986, *NJ* 1987, 764 (WvH), rov. 3.

Dagvaarding

Concept-exploot zoals het zou kunnen luiden in de periode dat de Betekeningsverordening in werking is getreden maar de Nederlandse uitvoeringswetgeving nog niet.¹

Heden,
ten verzoeken van
heb ik,

GEDAGVAARD :

Dieter Horst, hierna te noemen gedaagde, zonder bekende woon- of verblijfplaats binnen Nederland. Daarbuiten wonende te 5100-D München, Hauptstrasse 53, Bondsrepubliek Duitsland.

Mitsdien ex art. 4 sub 8 Rv mijn exploit doende aan het parket van de Edelachtbare Heer/Vrouwe Officier van Justitie van de Arrondissementsrechtbank te... en aldaar één afschrift dezes latende aan...

Terwijl voorts twee afschriften dezes door mij, deurwaarder, uit kracht van de EG-verordening nr 1348/2000 van de Raad van de Europese Unie van 29 mei 2000 (EU Betekeningsverordening), *heden* zijn verzonden naar de ontvangende instantie in Duitsland, te weten...

Deze verzending heeft plaatsgevonden (d.m.v.: post/fax/e-mail).

Bijgevoegd is een vertaling van deze dagvaarding/dit stuk in de ... taal (NB: er kan ook worden volstaan met alleen vertaling).

Het formulier als bedoeld in art. 4, derde lid van genoemde verordening is door mij, deurwaarder, ingevuld in de ... taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om *deze dagvaarding/dit stuk* aan de gedaagde *te betekenen/daarvan kennis te geven* op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemde formulier 'aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken' omschreven, t.w. *betekening volgens de wet van de aangezochte staat* (5.1 formulier)

Terwijl voorts nog een vierde afschrift dezes door mij, deurwaarder, bij aangetekende post met bericht van ontvangst onverwijld zal worden toegezonden aan Dieter Horst voornoemd op zijn voormeld adres,

Aldus wordt de gedaagde opgeroepen

om op ... dag ... tweeduizend één ... te verschijnen ter terechtzitting van ..., zitting houdende te ...

1 Gebruik van dit model is op eigen risico en er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Betekening titel met bevel

Concept-exploot zoals het zou kunnen luiden in de periode dat de Betekenningsverordening in werking is getreden maar de Nederlandse uitvoeringswetgeving nog niet.²

Heden,
ten verzoeken van
heb ik...
BETEKEND AAN:

Dieter Horst, zonder bekende woon- of verblijfplaats binnen Nederland. Daarbuiten wonende te 5100-D München, Hauptstrasse 53, Bondsrepubliek Duitsland.

Mitsdien ex art. 4 sub 8 Rv mijn exploit doende aan het parket van de Edelachtbare Heer/Vrouwe Officier van Justitie van de Arrondissementsrechtbank te... en aldaar één afschrift dezes alsmede van na te melden titel latende aan...

Daarnaast zal door mij, deurwaarder, een tweede afschrift dezes en van na te melden titel bij aangetekende post met bericht van ontvangst onverwijld worden toegezonden aan Dieter Horst voornoemd op zijn voormeld adres,

Terwijl voorts twee afschriften dezes en van na te melden titel, door mij, deurwaarder, uit kracht van de EG-verordening nr. 1348/2000 van de Raad van de Europese Unie van 29 mei 2000 (EU Betekenningsverordening), *heden* zijn verzonden naar de ontvangende instantie in Duitsland, te weten...

Deze verzending heeft plaatsgevonden (d.m.v.: post/fax/e-mail)

Bijgevoegd is een vertaling van *dit stuk en de voormelde titel* in de ... taal (NB: er kan ook worden volstaan met alleen vertaling);

Het formulier als bedoeld in art. 4, derde lid van genoemde verordening is door mij, deurwaarder, ingevuld in de ... taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om *dit stuk en de voormelde titel* aan de gerequireerde *te betekenen/daarvan kennis te geven* op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemde formulier 'aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken' omschreven, t.w. *betekening volgens de wet van de aangezochte staat* (5.1 formulier)

MET BEVEL AAN DE GEREQUIREERDE:

Om binnen TWEE DAGEN NA BETEKENING aan de inhoud van de meergenoemde titel te voldoen en mitsdien aan mij, deurwaarder, als houder der titel, ten behoeve van requirante tegen kwijting te betalen:

.....

MET AANZEGGING:

dat indien de gerequireerde niet (tijdig) aan dit bevel voldoet er zal worden overgegaan tot de uitvoering van de executoriale titel en wel door inbeslagneming en verkoop van de roerende en onroerende zaken van gerequireerde en door alle andere wegen en middelen van executie.

De kosten dezes zijn: f...

– deurwaarder –

(*mr. J.M. Wisseborn, deurwaarder te Harderwijk*)